

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně
v týdnu od 13.2. do 17.2.2012

Ing. Marcela Cupalová, Ph.D.

únor 2012

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

13. 2. 2012 schválil v časných ranních hodinách řecký parlament silně nepopulární balíček úsporných opatření. V ulicích Athén mezitím propukly vážné nepokoje a vandalismus, které se začaly šířit do dalších měst i na ostrovy Korfu a Kréta. Protestující kritizovali zejména výrazné snížení důchodů, mezd a velký propad životního standardu. Během nepokojů bylo zraněno několik desítek lidí a byly poničeny některé historické budovy i kavárny v centru Athén.¹ Úsporná opatření zahrnují škrty na důchodech ve výši 300 mld. EUR, 22% snížení minimální mzdy a zrušení 150 000 míst ve veřejném sektoru do roku 2015 a zasáhnou téměř všechny řecké domácnosti. Přestože vyjednávání o záchranném balíčku pokračují, do médií pronikají zprávy, že Řecko i Evropská unie již zvažují také alternativní plán návratu Řecka k národní měně a opuštění eurozóny.²

14. 2. 2012 agentura Moody's pohrozila Velké Británii ztrátou jejího nejvyššího úvěrového hodnocení AAA. Výhled úvěruschopnosti této země je podle agentury negativní, protože slabý ekonomický růst ohrožuje plány vlády snižovat vládní deficit. Výhledy britské ekonomiky podle agentury také poškozují pravděpodobnost „dalších šoků“ v eurozóně.³ Agentura Moody's ohlásila také negativní výhled pro nejvyšší úvěrový rating Francie a Rakouska. Snížení ratingu o jeden stupeň při negativním výhledu se dostalo Itálii, Španělsku, Portugalsku, Maltě, Slovensku a Slovinsku.⁴

14.2. zveřejnila Evropská komise první „Zprávu pohotovostního mechanismu“, která má fungovat jako systém včasného varování před ekonomickými riziky a v níž Komise identifikovala strukturální nerovnováhy ekonomik Velké Británie, Francie, Itálie a devíti dalších zemí EU (přezkoumávány byly také strukturální nerovnováhy ekonomik Belgie, Bulharska, Dánska, Španělska, Kypru, Maďarska, Slovinska, Finska a Švédska). Velká Británie byla Evropskou komisí kritizována za vysoký veřejný i soukromý dluh (hypotéky domácností) a strmý pokles exportu. Francouzské ekonomice byl Komisí vyčítán pokračující pokles jejího podílu na globálním trhu, který poškozují francouzské podnikatele.⁵

¹ The Telegraph: Greece: Athens burns as parliament passes austerity plan, 13.2.2012, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/greece/9078711/Greece-Athens-burns-as-parliament-passes-austerity-plan.html>

² The Telegraph: Greece passes crucial bailout vote as country burns, 13.2.2012, <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9078221/Greece-passes-crucial-bailout-vote-as-country-burns.html>

³ Telegraph: Britain's AAA credit rating „under threat“, 14.2.2012, <http://www.telegraph.co.uk/news/politics/9081073/Britains-AAA-credit-rating-under-threat.html>

⁴ Telegraph: Moody's debt rankings for Britain and other EU nations, 14.2.2012, <http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9081252/Moodys-debt-rankings-for-Britain-and-other-EU-nations.html>

⁵ First Alert Mechanism Report on macroeconomic imbalances in member States, 14 February 2012, <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/12/104>

14. 2. 2012 prohlásil lídr Euroskupiny J.C. Juncker, že řečtí vedoucí představitelé dosud neuskutečnili požadované politické závazky a že v „mnoha oblastech“ ještě musí země spolu s troikou doladit technické záležitosti. Plánovaná společná schůzka ministrů financí eurozóny a řeckých představitelů byla proto zrušena.⁶

15. 2. 2012 zveřejnil Eurostat, že ekonomika eurozóny zaznamenala ve čtvrtém čtvrtletí 2011 poprvé od vypuknutí ekonomické krize pokles, a sice o 0,3 % HDP. Spotřebitelská důvěra v eurozóně se snížila poté, co se rozšířily obavy z nákazy řeckou krizí a z ohrožení společné měny euro. Vzhledem k negativním faktorům jako jsou zpřísněné podmínky pro půjčování, další zpřísnění fiskální politiky v mnoha zemích a tlak na spotřebitele, který vyplývá z vysoké a stále rostoucí nezaměstnanosti, klesající kupní síly a limitovaného ekonomického růstu, se neočekává zlepšení situace ani v prvním a pravděpodobně ani v druhém čtvrtletí roku 2012.⁷

15.2.2012 obvinil řecký ministr financí E. Venizelos evropské představitele, že údajně neustále mění podmínky záchranného balíčku pro Řecko, protože usilují o jeho odchod z eurozóny. Řecko zaznamenalo v roce 2011 pokles HDP 6,8 % HDP. Právě hloubka ekonomické recese přispívá k pochybnostem evropských představitelů o budoucí schopnosti Řecka splácet jeho vysoký dluh.⁸

17. 2. 2012 prohlásil lídr Euroskupiny J. C. Juncker, že během konference ministrů financí eurozóny 15. 2. 2012 bylo dosaženo „dalšího výrazného pokroku“ ohledně řeckého záchranného plánu a že „si je jist“, že na plánovaném setkání Euroskupiny 20. 2. 2012 budou učiněna nutná rozhodnutí. Podle německého týdeníku Spiegel ovšem většina ministrů eurozóny pochybuje o možnosti úspěchu záchranné akce pro Řecko a očekává jeho ztroskotání. Skepticismus vládne zejména mezi zeměmi s nejvyšším úvěrovým hodnocením AAA, jako je Německo, Nizozemí a Finsko.⁹ Své pochybnosti zdůvodňují zejména nejnovější analýzou udržitelnosti dluhu Evropské unie, Evropské centrální banky a Mezinárodního měnového fondu, která přinesla pro Řecko špatné výsledky. Podle této neveřejné zprávy by i za předpokladu, že budou přijata velmi tvrdá úsporná opatření, mělo být zadlužení Řecka v roce 2020 129 % HDP místo plánovaných 120 %

⁶ Telegraph: Debt crisis: as it happened February 14, 2012, <http://www.telegraph.co.uk/finance/debt-crisis-live/9080803/Debt-crisis-as-it-happened-February-14-2012.html>

⁷ Eurostat: Euro area and EU27 GDP down by 0,3 %, 15 February, 2012, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-15022012-AP/EN/2-15022012-AP-EN.PDF

⁸ The Guardian: Greek-German relations at new low as eurozone crisis rumbles on, 15.2.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/feb/15/greek-german-hostility-eurozone-crisis>

⁹ Guardian: Markets back Greek bailout hopes but German schism could still derail deal, 17.2.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/feb/17/greek-bailout-deal-market-hopes-german-schism>

HDP.¹⁰ Situaci také komplikují plánované dubnové parlamentní volby v Řecku. Evropští představitelé se obávají, že lídr socialistické strany PASOK G. Papandreou a konzervativní lídr A. Samaras nebudou schopni získat v dubnových volbách většinu, což by mohlo ohrozit celý úsporný plán. Řecko ještě stále nedokázalo splnit plánované cíle deficitu z prvního záchranného plánu (110 mld. EUR dohodnutých v květnu 2011) a nedokázalo ani uskutečnit privatizační plán, což byl hlavní pilíř půjčky. Průzkumy veřejného mínění prováděné v Řecku přitom naznačují, že oba výše zmiňovaní lídři ztrácejí podporu ve prospěch krajní pravice a levice.¹¹

¹⁰ Spiegelonline: Troika stellt Griechen Katastrophen-Zeugnis aus, 17.2.2012, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/0,1518,815874,00.html>

¹¹ Europolitics: Greek bailout deferred as lenders look to exact further assurance, 17.2.2012, N. 4366